

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

9. rujna 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Nasljeđivanje – Uredba (EU) br. 650/2012 – Članak 6. točka (a) – Odbijanje nadležnosti – Članak 7. točka (a) – Sudska nadležnost – Nadzor suda pred kojim je naknadno pokrenut postupak – Članak 22. – Izbor mjerodavnog prava – Članak 39. – Uzajamno priznavanje – Članak 83. stavak 4. – Prijelazne odredbe”

U predmetu C-422/20,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu, Njemačka), odlukom od 28. kolovoza 2020., koju je Sud zaprimio 8. rujna 2020., u postupku

RK

protiv

CR,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, C. Toader (izvjestiteljica) i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za CR, I. Sommer, *Rechtsanwältin*,
- za španjolsku vladu, M. J. Ruiz Sánchez, u svojstvu agenta,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju E. Manza, *avvocato dello Stato*,
- za Europsku komisiju, M. Heller i M. Wilderspin, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. srpnja 2021.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. točke (a), članka 7. točke (a), članka 22. i članka 83. stavka 4. Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL 2012., L 201, str. 107.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 10., str. 296. i ispravak SL 2019., L 243, str. 9., u daljnjem tekstu: Uredba o nasljeđivanju).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osoba RK i CR povodom zahtjeva koji je osoba CR podnijela u svrhu izdavanja nacionalne potvrde o nasljeđivanju i Europske potvrde o nasljeđivanju nakon smrti svojeg supruge.

Pravni okvir

- 3 U skladu s uvodnim izjavama 27. i 59. Uredbe o nasljeđivanju:

„(27) Pravila ove Uredbe zamišljena su tako da se osigura da tijelo koje se bavi nasljeđivanjem u većini situacija primjenjuje svoje pravo. Stoga ova Uredba predviđa nekoliko mehanizama koji bi se primijenili ako je umrli za pravo koje će uređivati njegovo nasljeđivanje odabrao pravo države članice čiji je bio državljanin.

[...]

(59) U svjetlu njezinog općeg cilja, a to je uzajamno priznavanje odluka donesenih u državi članici o nasljednim stvarima, [...] ova bi Uredba trebala odrediti pravila o priznavanju, izvršivosti i izvršavanju odluka [...]”
- 4 Članak 3. Uredbe o nasljeđivanju, naslovljen „Definicije”, u stavku 1. propisuje:

„U smislu ove Uredbe:

[...]

(g) ‚odluka’ znači svaka odluka o nasljednoj stvari koju je donio sud države članice, kako god se odluka zvala, uključujući odluku o utvrđivanju troškova ili izdataka službenika suda;

[...]”
- 5 Člankom 4. te uredbe, naslovljenim „Opća nadležnost”, predviđeno je:

„Sudovi države članice u kojoj je umrli imao svoje uobičajeno boravište u trenutku smrti imaju nadležnost odlučivati o nasljeđivanju u cijelosti.”

- 6 Na temelju članka 6. navedene uredbe, naslovljenog „Odbijanje nadležnosti u slučaju izbora prava”:

„Ako je pravo koje je umrli izabrao za uređenje svojeg nasljeđivanja u skladu s člankom 22. pravo države članice, sud pred kojim je pokrenut postupak u skladu s člankom 4. ili člankom 10.:

- (a) može, na zahtjev jedne od stranaka u postupku, odbiti nadležnost ako smatra da su sudovi države članice izabranog prava u boljem položaju odlučivati o nasljeđivanju, uzimajući u obzir praktične okolnosti nasljeđivanja, poput uobičajenog boravišta stranaka i mjesta gdje se imovina nalazi; [...]

[...]”

- 7 Članak 7. te uredbe, naslovljen „Nadležnost u slučaju izbora prava”, predviđa:

„Sudovi države članice čije je pravo izabrao umrli u skladu s člankom 22. imaju nadležnost odlučivati o nasljeđivanju:

- (a) ako je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak odbio nadležnost u istom slučaju kao iz članka 6.;

[...]”

- 8 Člankom 10. Uredbe o nasljeđivanju, naslovljenim „Supsidijarna nadležnost”, predviđeno je:

„1. Ako se uobičajeno boravište umrlog u trenutku smrti ne nalazi u državi članici, sudovi države članice u kojoj se nalazi imovina ostavine svejedno imaju nadležnost odlučivati o nasljeđivanju u cijelosti:

- (a) ako je umrli imao državljanstvo te države članice u trenutku smrti; ili, ako to nije slučaj,

- (b) ako je umrli imao svoje prethodno uobičajeno boravište u toj državi članici, pod uvjetom da u trenutku kada je postupak pokrenut pred sudom nije proteklo više od pet godina od promjene tog uobičajenog boravišta.

2. Ako nijedan sud u državi članici nema nadležnost prema stavku 1., sudovi države članice u kojoj se nalazi imovina ostavine svejedno imaju nadležnost odlučivati o toj imovini.”

- 9 Članak 22. te uredbe, naslovljen „Izbor prava”, u stavcima 1. i 2. određuje:

„1. Osoba može za pravo koje će urediti u cijelosti njezino nasljeđivanje izabrati pravo države čiji je državljanin u trenutku izbora ili u trenutku smrti.

Osoba s više državljanstava može izabrati pravo bilo koje od tih država čijih je ona državljanin u trenutku izbora ili u trenutku smrti.

2. Izbor prava se vrši izričito u izjavi u obliku raspolaganja imovinom zbog smrti ili slijedi iz odredaba takvog raspolaganja.”

- 10 Poglavlje IV. Uredbe o nasljeđivanju, naslovljeno „Priznavanje, izvršivost i izvršenje odluka”, sadržava članke 39. do 58. te uredbe.
- 11 Članak 39. te uredbe, naslovljen „Priznavanje”, u stavku 1. navodi:
„Odluka donesena u nekoj državi članici priznaje se u drugoj državi članici bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom.”
- 12 Članak 40. navedene uredbe, naslovljen „Razlozi za nepriznavanje”, određuje:
„Odluka se ne priznaje:
- (a) ako je njezino priznavanje u očiglednoj suprotnosti s javnim poretком (*ordre public*) u državi članici u kojoj se priznavanje zatražilo;
 - (b) ako je donesena jer se tuženik nije upustio u postupak, a nije mu pravodobno dostavljeno pismeno o započinjanju postupka ili jednakovrijedno pismeno i na način koji mu omogućuje da pripremi svoju obranu, osim ako tuženik nije započeo postupak za osporavanje odluke kad je za to imao mogućnost;
 - (c) ako je u proturječju s odlukom koja je donesena u postupku između istih stranaka u državi članici u kojoj se traži priznavanje;
 - (d) ako je u proturječju s ranijom odlukom donesenom u drugoj državi članici ili u trećoj državi u postupku o istom predmetu i između istih stranaka, ako ranija odluka ispunjava uvjete potrebne za priznavanje u državi članici u kojoj se traži priznavanje.”
- 13 Članak 41. Uredbe o nasljeđivanju, naslovljen „Zabrana preispitivanja merituma stvari”, predviđa:
„Odluka donesena u državi članici ni pod kojim se uvjetima ne smije preispitivati s obzirom na njezin sadržaj.”
- 14 Članak 83. te uredbe, naslovljen „Prijelazne odredbe”, u stavcima 1. i 4. navodi:
„1. Ova se Uredba primjenjuje na nasljeđivanje osoba koje umru 17. kolovoza 2015. ili nakon toga.
[...]
4. Ako je raspolaganje imovinom zbog smrti izvršeno prije 17. kolovoza 2015. u skladu s pravom koje je umrli mogao izabrati u skladu s ovom Uredbom, smatra se da je to pravo izabrano kao pravo mjerodavno za nasljeđivanje.”
- 15 U skladu s člankom 84. navedene uredbe:
„Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
Primjenjuje se od 17. kolovoza 2015., osim članaka 77. i 78., koji se primjenjuju od 16. studenoga 2014. i članaka 79., 80. i 81., koji se primjenjuju od 5. srpnja 2012. [...]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 16 Osoba CR je nakon smrti svojeg supruga, njemačkog državljanina, do koje je došlo 9. ožujka 2017., od Amtsgerichta Düren (Općinski sud u Dürenu, Njemačka) zatražila izdavanje nacionalne potvrde o nasljeđivanju i Europske potvrde o nasljeđivanju na osnovi vlastoručne oporuke sastavljene 14. lipnja 1990. na njemačkom jeziku kojom su se bračni drugovi uzajamno odredili kao jedini nasljednici.
- 17 Osoba RK, brat umrlog, osporavala je nadležnost njemačkih sudova za odlučivanje o tom zahtjevu zbog toga što je u trenutku njegove smrti umrli imao uobičajeno boravište u Španjolskoj i zato što navedena oporuka nije sadržavala izričit izbor prava kojim se uređuje nasljeđivanje.
- 18 Amtsgericht Düren (Općinski sud u Dürenu, Njemačka) je odlukom od 20. prosinca 2017. ustanovio da su činjenice nužne za izdavanje traženih potvrda utvrđene.
- 19 Povodom žalbe koju je podnijela osoba RK, Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu, Njemačka) je rješenjem od 4. srpnja 2018. utvrdio da Amtsgericht Düren (Općinski sud u Dürenu) nije nadležan za odlučivanje o zahtjevu zbog toga što su samo španjolski sudovi nadležni u skladu s kriterijem uobičajenog boravišta umrlog u trenutku njegove smrti, koji je predviđen člankom 4. Uredbe o nasljeđivanju.
- 20 Rješenjem od 29. travnja 2019. Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 de Estepona (Prvostupanjski i istražni sud br. 3 u Esteponi, Španjolska), pred kojim je osoba CR pokrenula postupak, odlučio je „proglasiti se nenadležnim za donošenje odluke u [ostavinskom postupku koji se vodi pred tim sudom] s obzirom na to da su njemački sudovi u boljem položaju za odlučivanje o nasljeđivanju i zbog praktičnih okolnosti kao što je to uobičajeno boravište dotične stranke u tom predmetu i mjesto u kojem se nalazi bitan dio ostavine.”
- 21 Osoba CR je 29. kolovoza 2019. javnobilježničkim aktom podnijela novi zahtjev za izdavanje nacionalne potvrde o nasljeđivanju i Europske potvrde o nasljeđivanju Amtsgerichtu Düren (Općinski sud u Dürenu) pozivajući se na rješenje španjolskog suda. Rješenjem od 19. veljače 2020. Amtsgericht Düren (Općinski sud u Dürenu) proglasio se nadležnim za odlučivanje o zahtjevu koji je podnijela osoba CR smatrajući da rješenje španjolskog suda čini odbijanje nadležnosti u smislu članka 6. točke (a) Uredbe o nasljeđivanju.
- 22 Osoba RK je podnijela žalbu sudu koji je uputio zahtjev protiv rješenja Amtsgerichta Düren (Općinski sud u Dürenu) ističući da se nekoliko razloga protivi međunarodnoj nadležnosti njemačkih sudova.
- 23 Pozivajući se na presudu od 21. lipnja 2018., Oberle (C-20/17, EU:C:2018:485), taj sud izražava sumnje u pogledu primjene i tumačenja određenih odredbi Uredbe o nasljeđivanju.
- 24 U tim je okolnostima Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu, Njemačka) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li za odbijanje nadležnosti suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak u skladu s člankom 7. točkom (a) Uredbe o nasljeđivanju potrebno da je taj sud izričito odbio svoju nadležnost ili može biti dovoljno i prešutno proglašenje, ako iz njega tumačenjem proizlazi da je taj sud odbio nadležnost?

2. Je li sud države članice, čija bi nadležnost proizlazila iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati postojanje uvjeta za donošenje odluke suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak u skladu s člankom 6. točkom (a) i člankom 7. točkom (a) Uredbe o nasljeđivanju? U kojem je opsegu odluka suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak obvezujuća?

Osobito:

- (a) Je li sud države članice, čija bi nadležnost proizlazila iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati je li umrli valjano izabrao pravo države članice u skladu s člankom 22. Uredbe o nasljeđivanju?
 - (b) Je li sud države članice, čija bi nadležnost proizlazila iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati je li stranka u postupku pred sudom pred kojim je prethodno pokrenut postupak postavila zahtjev za odbijanje nadležnosti u skladu s člankom 6. točkom (a) Uredbe o nasljeđivanju?
 - (c) Je li sud države članice, čija bi nadležnost proizlazila iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati je li sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak pravilno smatrao da su sudovi države članice izabranog prava u boljem položaju odlučivati o nasljeđivanju?
3. Jesu li članak 6. točka (a) i članak 7. točka (a) Uredbe o nasljeđivanju, koji pretpostavljaju izbor prava „u skladu s člankom 22.”, primjenjivi i ako umrli u oporuci sastavljenoj prije 17. kolovoza 2015. nije izričito ili prešutno izabrao mjerodavno pravo i ako pravo primjenjivo na nasljeđivanje može proizaći samo iz članka 83. stavka 4. Uredbe o nasljeđivanju?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

25. Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 7. točku (a) Uredbe o nasljeđivanju tumačiti na način da je, kako bi se utvrdilo je li došlo do odbijanja nadležnosti u smislu članka 6. točke (a) te uredbe u korist sudova države članice čije je pravo umrli izabrao, nužno da je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak izričito odbio svoju nadležnost.
26. Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da su sumnje suda koji je uputio zahtjev u tom pogledu povezane s činjenicom da španjolski sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak u ovom slučaju nije izričito odbio svoju nadležnost.
27. Kao što je to španjolska vlada navela u svojim pisanim očitovanjima, postoji razlika između teksta članka 6. točke (a) i članka 7. točke (a) Uredbe o nasljeđivanju u njihovoj verziji na španjolskom jeziku, protivno onomu što se može ustanoviti u drugim jezičnim verzijama.
28. Naime, u španjolskoj jezičnoj verziji u članku 6. točki (a) Uredbe o nasljeđivanju koristi se izraz „*abstenerse de conocer*”, dok se u članku članak 7. točki (a) te uredbe koristi glagol „*inhibirse*”. Nasuprot tomu, u ostalim jezičnim verzijama u objema se odredbama koriste izrazi kojima se izričito upućuje na odbijanje nadležnosti. Tako se, primjera radi, u njemačkoj jezičnoj verziji koristi izraz „*für unzuständig erklären*”, engleskoj „*decline jurisdiction*”, francuskoj „*décliner sa compétence*”, talijanskoj „*dichiarare la propria incompetenza*”, a u rumunjskoj „*declina competența*”.

- 29 U ovom je slučaju sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak koristio izraze iz španjolske verzije članka 6. točke (a) Uredbe o nasljeđivanju navodeći da se „proglašava nenadležnim”. Međutim, okolnost da u svojoj španjolskoj jezičnoj verziji ta odredba sadržava izraze različite od onih iz članka 7. točke (a) navedene uredbe te da je španjolski sud upotrijebio izraze iz prve od tih odredbi ne utječe na valjanost odbijanja nadležnosti u smislu tih odredbi.
- 30 U tom pogledu treba podsjetiti na to da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, odredbe prava Unije treba tumačiti i primjenjivati na ujednačen način, s obzirom na druge verzije sastavljene na svim jezicima Europske unije. U slučaju neslaganja između različitih jezičnih verzija predmetnu odredbu tako treba tumačiti s obzirom na opću strukturu i cilj propisa kojeg je ona dio (presuda od 8. listopada 2020., *United Biscuits (Pensions Trustees) i United Biscuits Pension Investments*, C-235/19, EU:C:2020:801, t. 46. i navedena sudska praksa).
- 31 Iz teksta članka 6. točke (a) Uredbe o nasljeđivanju proizlazi da odbijanje nadležnosti pretpostavlja ispunjenje nekoliko uvjeta navedenih u toj odredbi i temelji se na ocjeni činjeničnih okolnosti koje se odnose na nasljeđivanje koju provodi sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak kako bi se odredilo jesu li sudovi države članice čije je pravo izabrano na temelju članka 22. te uredbe u najboljem položaju za donošenje odluke o nasljeđivanju. Tom se odredbom omogućava da se, s jedne strane, osigura da tijelo koje se bavi nasljeđivanjem primjenjuje svoje nacionalno pravo, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 27. navedene uredbe, i da se, s druge strane, postigne njezin cilj koji se sastoji od dodjele nadležnosti sudovima za koje bi se moglo ispostaviti da su bliži strankama ili imovini koja čini ostavinu.
- 32 Kad je riječ o članku 7. točki (a) Uredbe o nasljeđivanju, on se odnosi na nadležnost sudova države članice čije je pravo izabrano i predviđa da su oni nadležni pod uvjetom da je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak odbio svoju nadležnost u njihovu korist, u smislu članka 6. točke (a) te uredbe.
- 33 Međutim, ni izrazi iz članka 6. Uredbe o nasljeđivanju kao ni oni iz njezina članka 7. ne sadržavaju nikakvo upućivanje na oblik u kojem sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak treba odbiti svoju nadležnost i, posljedično, na potrebu za izričitom izjavom u tom smislu tog suda, iako je točno da poštovanje načela pravne sigurnosti podrazumijeva da odbijanje nadležnosti nedvojbeno proizlazi iz izjave navedenog suda kako bi se izbjegao sukob nadležnosti između tog suda i suda koji bi bio nadležan na temelju članka 7. točke (a) navedene uredbe.
- 34 Posljedično, izričito odbijanje nadležnosti nije nužno pod uvjetom da, kao što je to slučaj u predmetu iz glavnog postupka, iz odbijanja nadležnosti za odlučivanje suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak u smislu članka 6. točke (a) te uredbe nedvojbeno proizlazi da se on proglasio nenadležnim u korist sudova države članice čije je pravo umrli izabrao i za koje smatra da su u boljem položaju za donošenje odluke o nasljeđivanju.
- 35 Naime, takvo je tumačenje u skladu s ciljem olakšanja pristupa pravosuđu, koji se osobito jamči načelom uzajamnog priznavanja sudskih odluka na kojem se temelji primjena odredbi Uredbe o nasljeđivanju i koje proizlazi iz članka 39. te uredbe te koje je tako u području suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima namijenjeno jačanju pojednostavnjenog i učinkovitog sustava pravila o sukobu zakona, priznanja i izvršenja sudskih odluka donesenih u okviru nasljeđivanja s prekograničnim učinkom kako bi se doprinijelo ostvarenju cilja da Unija postane područje slobode, sigurnosti i pravde koje se temelji na povećanoj razini povjerenja koje mora postojati između država članica.

- 36 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 7. točku (a) Uredbe o nasljeđivanju treba tumačiti na način da, kako bi se utvrdilo odbijanje nadležnosti u smislu članka 6. točke (a) te uredbe u korist sudova države članice čije je pravo umrli izabrao, nije nužno da je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak izričito odbio svoju nadležnost, ali je potrebno da takva namjera nedvojbeno proizlazi iz odluke koju je donio u tom pogledu.

Drugo pitanje

- 37 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 6. točku (a) i članak 7. točku (a) Uredbe o nasljeđivanju tumačiti na način da je sud države članice pred kojim je pokrenut postupak nakon odbijanja nadležnosti ovlašten ispitati jesu li uvjeti predviđeni tim odredbama bili ispunjeni kako bi sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak mogao odbiti svoju nadležnost.
- 38 Konkretnije, sud koji je uputio zahtjev pita o mogućnosti suda pred kojim je naknadno pokrenut postupak da provjeri jesu li bila ispunjena tri uvjeta propisana člankom 6. točkom (a) Uredbe o nasljeđivanju za odbijanje nadležnosti odnosno, kao prvo, je li umrli valjano izabrao pravo koje se primjenjuje na njegovu ostavinu na temelju članka 22. Uredbe o nasljeđivanju, kao drugo, je li pred sudom pred kojim je prethodno pokrenut postupak jedna od stranaka u postupku podnijela zahtjev u svrhu takvog odbijanja nadležnosti i, kao treće, je li sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak pravilno utvrdio da su sudovi države članice čije je pravo izabrano bili u boljem položaju za odlučivanje o nasljeđivanju.
- 39 U tom pogledu članak 6. točka (a) Uredbe o nasljeđivanju predviđa mogućnost za sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak na temelju članka 4. ili 10. te uredbe da odbije svoju nadležnost u korist suda države članice čije je pravo izabrano u skladu s člankom 22. navedene uredbe ako su uvjeti predviđeni prvonavedenom odredbom ispunjeni.
- 40 Međutim, kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u točki 39. svojeg mišljenja, činjenica da je donošenje takve odluke samo mogućnost suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak, a ne obveza, čini ozbiljnu indiciju toga da takva odluka ne podliježe nadzoru sudova u korist kojih je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak odbio svoju nadležnost.
- 41 U skladu s člankom 7. točkom (a) Uredbe o nasljeđivanju sudovi države članice čije je pravo izabrano na temelju članka 22. te uredbe nadležni su za odlučivanje o nasljeđivanju pod uvjetom da je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak odbio svoju nadležnost u tom predmetu na temelju članka 6. točke (a) navedene uredbe. Tako ti sudovi postaju nadležni na temelju puke činjenice da je došlo do odbijanja nadležnosti u smislu potonje odredbe.
- 42 Također je bitno naglasiti da odbijanje nadležnosti čini odluku u smislu članka 3. stavka 1. točke (g) Uredbe o nasljeđivanju, tako da se posljedično primjenjuju odredbe poglavlja IV. te uredbe koje se odnose na priznavanje, izvršivost i izvršenje „odluka”, odnosno njezini članci 39. do 58.
- 43 Članak 39. Uredbe o nasljeđivanju predviđa da se odluke donesene u nekoj državi članici priznaju u drugim državama članicama bez potrebe za ikakvim posebnim postupkom, a članak 41. te uredbe predviđa da se takve odluke ni pod kojim uvjetima ne smiju preispitivati s obzirom na meritum. Kad je riječ o razlozima za nepriznavanje navedenima u članku 40. te uredbe, nijedan od njih ne odnosi se na pretpostavku da sud pred kojim je naknadno pokrenut postupak smatra da je u odluci o odbijanju nadležnosti članak 6. točka (a) te uredbe pogrešno primijenjen.

- 44 Stoga odluka kojom je sud države članice odbio svoju nadležnost veže sudove drugih država članica kako u pogledu proglašavanja nenadležnosti na temelju članka 6. Uredbe o nasljeđivanju tako u pogledu utvrđenja da su uvjeti navedeni u toj odredbi ispunjeni (vidjeti analogijom presudu od 15. studenoga 2012., *Gothaer Allgemeine Versicherung i dr.*, C-456/11, EU:C:2012:719, t. 41.).
- 45 Svako drugo tumačenje moglo bi ugroziti načela uzajamnog priznavanja i povjerenja na kojima se temelji sustav uspostavljen Uredbom o nasljeđivanju.
- 46 Naime, u skladu sa sudskom praksom Suda, opći cilj navedene uredbe, kao što to proizlazi iz njezine uvodne izjave 59., je uzajamno priznavanje odluka donesenih u državama članicama o nasljednim stvarima s prekograničnim implikacijama (presuda od 17. siječnja 2019., *Brisch*, C-102/18, EU:C:2019:34, t. 33.).
- 47 Međutim, kad bi sud države članice bio ovlašten provjeriti jesu li uvjeti navedeni u članku 6. točki (a) Uredbe o nasljeđivanju ispunjeni i prema potrebi odbiti priznanje odluke kojom je sud druge države članice odbio svoju nadležnost, ta bi mogućnost bila protivna sustavu uvedenom tom uredbom jer bi takvo odbijanje moglo dovesti u pitanje učinkovitu primjenu pravila navedenih u poglavlju IV. navedene uredbe kao i, kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u točki 59. svojeg mišljenja, mehanizma predviđenog člankom 6. točkom (a) i člankom 7. točkom (a) te uredbe.
- 48 Usto, tumačenje iz točke 44. ove presude omogućuje izbjegavanje negativnog sukoba nadležnosti koji bi mogao dovesti do nastanka opasnosti od uskraćivanja pravne zaštite, kao što je to nezavisni odvjetnik također naveo u točki 60. svojeg mišljenja.
- 49 S obzirom na prethodno navedeno, na drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 6. točku (a), članak 7. točku (a) i članak 39. Uredbe o nasljeđivanju treba tumačiti na način da sud države članice pred kojim je postupak pokrenut nakon odbijanja nadležnosti nije ovlašten provesti nadzor nad time jesu li uvjeti predviđeni tim odredbama bili ispunjeni kako bi sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak mogao odbiti svoju nadležnost.

Treće pitanje

- 50 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita primjenjuju li se pravila o nadležnosti predviđena člankom 6. točkom (a) i člankom 7. točkom (a) Uredbe o nasljeđivanju također ako u svojoj oporuci sastavljenoj prije 17. kolovoza 2015. umrli nije izabrao pravo mjerodavno za nasljeđivanje i ako određivanje tog prava proizlazi iz samog članka 83. stavka 4. te uredbe.
- 51 U tom pogledu najprije treba podsjetiti na to da, iako je na temelju članka 267. UFEU-a Sud nadležan za tumačenje članka 6. točke (a) i članka 7. točke (a) Uredbe o nasljeđivanju, na nacionalnom sudu je da tako protumačene odredbe primijeni na predmet iz glavnog postupka (vidjeti u tom pogledu presudu od 13. rujna 2018., *Profi Credit Polska*, C-176/17, EU:C:2018:711, t. 52.).
- 52 U skladu s člankom 83. stavkom 4. Uredbe o nasljeđivanju, ako je raspolaganje imovinom zbog smrti izvršeno prije 17. kolovoza 2015., u skladu s pravom koje je umrli mogao izabrati na temelju te uredbe, smatra se da je to pravo izabrano kao pravo mjerodavno za nasljeđivanje.

- 53 Tako se tom odredbom za razdoblje prije stupanja na snagu navedene uredbe uvodi presumpcija izbora prava mjerodavnog za nasljeđivanje koja ima isti učinak kao i izbor na temelju odredbi te uredbe.
- 54 Kao što je to Europska komisija naglasila u svojim očitovanjima pred Sudom i kao što to proizlazi iz točke 31. ove presude, cilj članka 6. točke (a) i članka 7. točke (a) Uredbe o nasljeđivanju je osobito uspostaviti usklađenost između nadležnosti i mjerodavnog prava.
- 55 Naime, Sud je u svojoj presudi od 21. lipnja 2018., Oberle (C-20/17, EU:C:2018:485, t. 50. i 52.), presudio da su, kao što je to naglašeno u uvodnoj izjavi 27. Uredbe o nasljeđivanju, odredbe te uredbe zamišljene tako da se osigura da tijelo koje se bavi nasljeđivanjem u većini slučajeva primjenjuje svoje nacionalno pravo pri čemu je takav cilj namijenjen osiguravanju usklađenosti između odredbi o nadležnosti i odredbi o pravu mjerodavnom u ovom području.
- 56 Nadalje, kao što je to navedeno u točki 31. ove presude, odbijanjem nadležnosti koje je predviđeno člankom 6. točkom (a) i člankom 7. točkom (a) Uredbe o nasljeđivanju nastoji se omogućiti sudu države članice da se proglasi nenadležnim u korist sudova države članice čije je pravo izabrano na temelju članka 22. te uredbe ako prvonavedeni sud smatra da se potonji sudovi nalaze u boljem položaju za odlučivanje, kako bi se zajamčilo da sudovi koji su najbliže predmetnoj ostavini odlučuju u pripadajućem sporu.
- 57 Međutim, tumačenje u skladu s kojim primjena prava kojim se uređuje nasljeđivanje na temelju članka 83. stavka 4. Uredbe o nasljeđivanju ne omogućuje odbijanje nadležnosti u smislu članka 6. točke (a) te uredbe ugrozila bi cilj naveden u točkama 54. i 55. ove presude.
- 58 S obzirom na prethodno navedeno, na treće pitanje valja odgovoriti tako da članak 6. točku (a) i članak 7. točku (a) Uredbe o nasljeđivanju treba tumačiti na način da se pravila o nadležnosti predviđena tim odredbama primjenjuju također ako u svojoj oporuci, sastavljenoj prije 17. kolovoza 2015., umrli nije izabrao pravo mjerodavno za nasljeđivanje i ako određivanje tog prava proizlazi iz samog članka 83. stavka 4. te uredbe.

Troškovi

- 59 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

- Članak 7. točku (a) Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju treba tumačiti na način da, kako bi se utvrdilo odbijanje nadležnosti u smislu članka 6. točke (a) te uredbe u korist sudova države članice čije je pravo umrli izabrao, nije nužno da je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak izričito odbio svoju nadležnost, ali je potrebno da takva namjera nedvojbeno proizlazi iz odluke koju je donio u tom pogledu.**

2. Članak 6. točku (a), članak 7. točku (a) i članak 39. Uredbe br. 650/2012 treba tumačiti na način da sud države članice pred kojim je postupak pokrenut nakon odbijanja nadležnosti nije ovlašten provesti nadzor nad time jesu li uvjeti predviđeni tim odredbama bili ispunjeni kako bi sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak mogao odbiti svoju nadležnost.
3. Članak 6. točku (a) i članak 7. točku (a) Uredbe br. 650/2012 treba tumačiti na način da se pravila o nadležnosti predviđena tim odredbama također primjenjuju ako u svojoj oporuci, sastavljenoj prije 17. kolovoza 2015., umrli nije izabrao pravo mjerodavno za nasljeđivanje i ako određivanje tog prava proizlazi iz samog članka 83. stavka 4. te uredbe.

Potpisi